

N:o 1.

Af friherre **Klinckowström**, *angående förhöjd tull å fläsk.*

Ehuru vid sistlidna riksdag ifrågasatt förhöjd införselstullafgift å artikeln *fläsk* afslogs vid gemensam votering, anser jag denna fråga vara af den vikt för jordbrukets idkare af alla klasser, att jag bör derå fästa Riksdagens synnerliga uppmärksamhet.

Bland de kompletteringsåtgärder, hvilka årets Riksdag för att rätt fylla sin uppgift att bereda vård och stöd åt det svenska näringslivet bör vidtaga med afseende på tulltaxan, står på *jordbrukstullarnas* område tvifvels utan en lämplig höjning af *fläsktullen* i främsta rummet.

Att fläskproduktionen är en synnerligen viktig näringsgren för det svenska jordbruket, är hvarjom och enom känt. Det ofta upprepade och ständigt just från det egentliga allmogehållet kommande yrkandet på skydd för den inhemska fläskproduktionen utgjorde just en af de första ansatserna i vårt land till brytande af frihandelsregimen och till uppmärksammandet af de inhemska näringarnas behof af hjälp emot den öfvermäktiga utländska konkurrensen. Och då skyddssystemet 1888 infördes, blef äfven fläsket ihågkommet. En tullsats åsattes af 20 öre per kilogram för annat fläsk än det rökta, hvilket senare fick ett skydd af 25 öre per kilogram.

Huru betydande svinafveln är för vårt land visar Sveriges officiella statistik för år 1895, som uppgifver svinkreaturens antal i hela landet till:

år 1884	476,889 stycken,
» 1888	610,469 »
» 1893	717,339 » .

Derjemte uppgifves <i>importen</i> af fläsk hafva utgjort:	
år 1890	8,219,833 kilo,
» 1892	7,320,709 »
» 1894	6,246,000 »
Hvaremot <i>exporten</i> af fläsk utgjorde:	
år 1890	5,961,238 kilo,
» 1892	6,663,754 »
» 1894	8,152,000 » .

Ehuru svinafveln under hägnet af detta skydd redan på ett par år hann taga ett betydande uppsving, fick emellertid fläsktullen på grund af de då rådande höga prisförhållandena å vissa lifsförnödenheter 1892 dela de öfriga jordbrukstullarnas öde att »tills vidare» nedsättas. Tullen å icke rökt fläsk sänktes då till 10 öre per kilogram. Och denna nedsättning blef lika litet med afseende på fläsktullen som beträffande spanmålstullarna, såsom den *uppgifna* afsigten var, provisorisk. Snart nog inträdde icke blott å spanmålsmarknaden utan äfven i fläskpriset högst betydande prisnedsättningar. Men fläsktullen fick det oakadt kvarstå vid sitt låga belopp.

Icke ens då spanmålstullarna vid förra riksdagen återställdes och höjdes, fick fläsktullen i någon som helst mån vara med. Icke mindre än 3 motioner yrkade på höjd fläsktull, den ena af herr Johansson i Strömsberg på en höjning till 30 öre per kilogram, en annan af herr Petersson i Boestad till 25 öre samt den tredje af herr J. Sjöberg m. fl. till det gamla beloppet 20 öre per kilogram.

Detta sistnämnda yrkande vann äfven bevillningsutskottets tillstyrkande, men i riksdagen föll det igenom.

Huru vigtig emellertid landtbrukarne sjelfva anse saken vara, torde bland annat framgå deraf, att på nästan hvarje större jordbrukare- eller agrarföreningsmöte, som den senare tiden hållits, har frågan om fläsktullens höjande varit före, omfattats med det lifligaste intresse samt uttryckligen betecknats såsom ett af de allra vigtigaste bland jordbrukets närmaste önskemål.

En af de förnämsta orsakerna till de motgångar, hvilka ofta drabbat fläsktullen i riksdagen, har tvifvels utan bestått deri, att man från frihandelssidan skickligt förstått att omgifva densamma med en viss förhatlighet, därför att den skulle fördyra soffet för den fattige arbetaren. Det är på hög tid att denna fördom skingras. Om det nämnda påståendet skall ha *någon* sanning för sig, så skulle detta väl möjligen gälla ett antal norrländske arbetare, för hvilka på grund af det nordliga klimatet det amerikanska fläsket med sin större och mägti-

gare fetthalt möjligen skulle vara ett särdeles viktigt födoämne. Men numera produceras ett synnerligen fetthaltigt fläsk äfven i Sverige, och för öfrigt äro just dessa arbetare i allmänhet ganska väl *aflönade*, så att de verkligen ha råd att betala den lilla prisstegring, som fläsktullens höjning möjligen kan åstadkomma. I alla händelser får man icke för en mindre klass' i ingen mån vitala intressen åsidosätta det stora helas, en naturlig och med de största utvecklingsmöjligheter utrustad inhemsk närings kraf att erhålla sin berättigade ställning i det fosterländska skyddssystemet.

Skall man för öfrigt verkligen se saken från fattigmans synpunkt, så finnes det just från *den* sidan flera skäl för än emot fläsktullen. Ty för en hel mängd småjordbrukare, torpare, statkarlar m. fl., hvilka till större delen äro i vida smärre ekonomiska omständigheter än de norrländske arbetarne, är ofta fläsket af de med allehanda affall och andra mindre dyrbara ämnen uppfödda svinkreaturen den enda landtmannavara, de kunna försälja. Det är också i hög grad betecknande, att det just är ifrån de fattigare landsändarne, såsom från Småland o. s. v., som de ifrigaste och talrikaste yrkandena på fläsktullens höjning städse kommit.

Nu hafva emellertid förhållandena blifvit sådana, att för så godt som alla jordbrukare, ej blott de små, utan äfven de stora, samt i alla trakter af det jordbrukande Sverige, en gynsam afsättning af fläskproduktionen blifvit af allt större betydelse. Detta särskildt därför, att denna produktion blifvit en allt viktigare binäring till den för landet mer och mer betydelsefulla mejerihandteringen och odlingen af potatis. Och då prisen äfven på denna närings produkter börja betydligt sjunka, är det af hög vigt, att fläskproduktionen erhåller den möjligast fördelaktiga ställning.

Någon öfverdrifven höjning af priset skall aldrig genom fläsktullens höjande kunna befaras. Icke ens ett importförbud skulle kunna åstadkomma en sådan, ty produktionen af fläsk öfverstiger redan nu betydligt landets egna behof, och under sådana förhållanden komma alltid tillbud och efterfrågan att i det hela ställa sig fördelaktigt för köparen. Fläsktullens betydelse är egentligen den, att den vidgar den inhemska marknaden genom bortträngande af det amerikanska fläsket från de platser, der detsamma ej är någon nödvändighet (och detta är helt visst de allra *flesta*, der det för närvarande är i allmänt bruk) samt att den skapar en fast och säker *basis* för fläskmarknaden, så att densamma göres mera oberoende af fluktuationerna och börsjobberierna å

den internationella marknaden, än hvad förhållandet är nu, då afsättningen af det svenska fläsket i så hög grad hvilar på exporten.

Af huru stor betydelse skyddet är äfven för en näring, hvilken redan producerar landets behof, det visar just 1888 års fläsktull, hvilken inom landet framkallade svinslagterier i mängd och hvilken på några år fördubblade exporten (1887 utgjordes denna af 3,125,192 kilogram, men 1894 af icke mindre än 8,152,000 kilogram). Och då i alla händelser importen, särdeles sedan tullen sänkts, är högst betydlig och för närvarande utgör en 6 à 7 millioner kilogram årligen, är det lätt att inse, af huru stor betydelse en tillräcklig och *verkande* skyddstull å fläsk skulle vara för det svenska jordbruket.

Det är att hoppas, att statsmagterna icke längre åsidosätta lösningen af denna i sann mening demokratiska skyddsfråga, hvilken är lika vigtig för statorparen som för den store godsegaren.

På grund af hvad jag ofvan anfört, får jag vördsamt hemställa,

att Riksdagen ville dels bestämma tullsatserna å fläsk sålunda:

Fläsk, rökt, per kilo 30 öre;
andra slag, per kilo 20 öre,

dels ock besluta, att, för den händelse tullen å ifrågavarande artiklar höjes, de förhöjda tullsatserna för dessa artiklar skola jemväl under innevarande år, såsom tilläggsafgifter till den förut beslutade tullbevillningen, utgöras från och med den 1 mars.

Om remiss af denna motion till bevillningsutskottet får jag vördsamt anhålla.

Stockholm den 20 januari 1896.

R. Klinckowström,
ledamot af Riksdagens Första Kammare
för Elfsborgs län.